

WIE ZOEKT MEE NAAR *OSMIA PARIETINA* EN *OSMIA UNCINATA*?

Theo Peeters

Deze twee metselbijen behoren tot de *Osmia*-groep met de zwarte buikschuier. De verspreiding van deze twee zeer verwante bijen in ons land heeft me altijd al verbaasd. De recente verspreidingskaartjes van EIS (zie figuur) komen grotendeels overeen met de verspreiding zoals die wordt gegeven in de atlas van Van der Zanden (1982). Zijn deze soorten in de afgelopen 15 jaar dan niet meer verzameld?

Jawel, want zelf bezit ik 4 mannetjes en 5 vrouwtjes van deze soorten die nog niet zijn toegevoegd aan het EIS-bestand. De exemplaren in mijn collectie stammen uit Hilvarenbeek (1991), de Amsterdamse Waterleidingduinen (1994), Best (1994), Tilburg (1996) en Goirle (1996). De dieren werden tussen 26 april en 25 juni verzameld op Hondsdraf (*Glechoma hederacea* 5x), Braam (*Rubus* 1x) en Slangekruid (*Echium vulgare* 1x). De vrouwtjes uit Tilburg en de AW-duinen werden gevangen op Hondsdraf in een berm langs een zonnige rand van een naaldbos. Van de biologie weten we verder dat Bouwman een nest vond van *Osmia uncinata* in de schors van een Grove den (*Pinus sylvestris*) bij Breda (Bouwman, 1922). En Lefeber kweekte 3 vrouwtjes van *Osmia parietina* uit een weipaal van de Wrakelberg (Lefeber 1968, 1971, 1984).

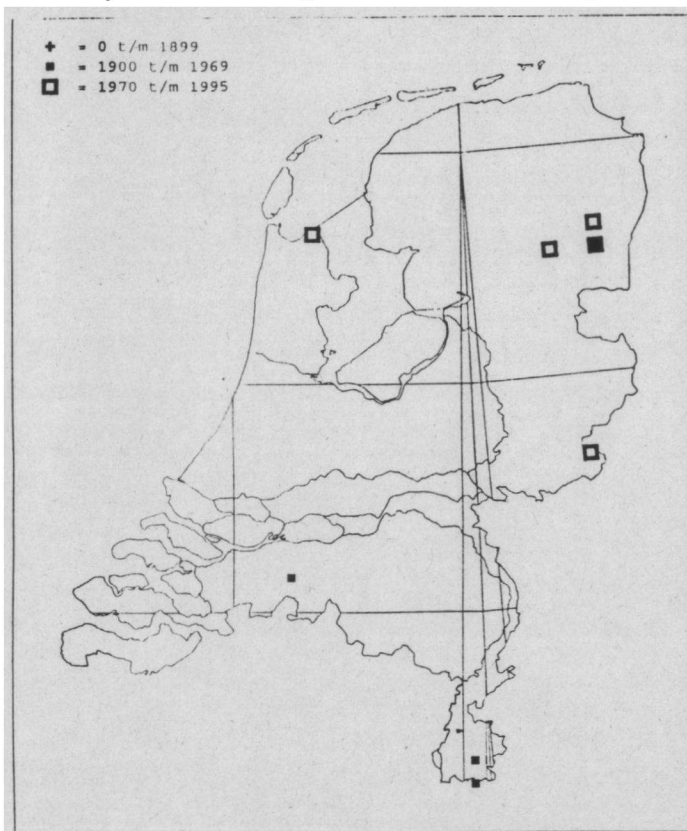

Fig. 1 Verspreidingskaart
(10 x 10 km-hokken; nov. 1995 EIS-NL)

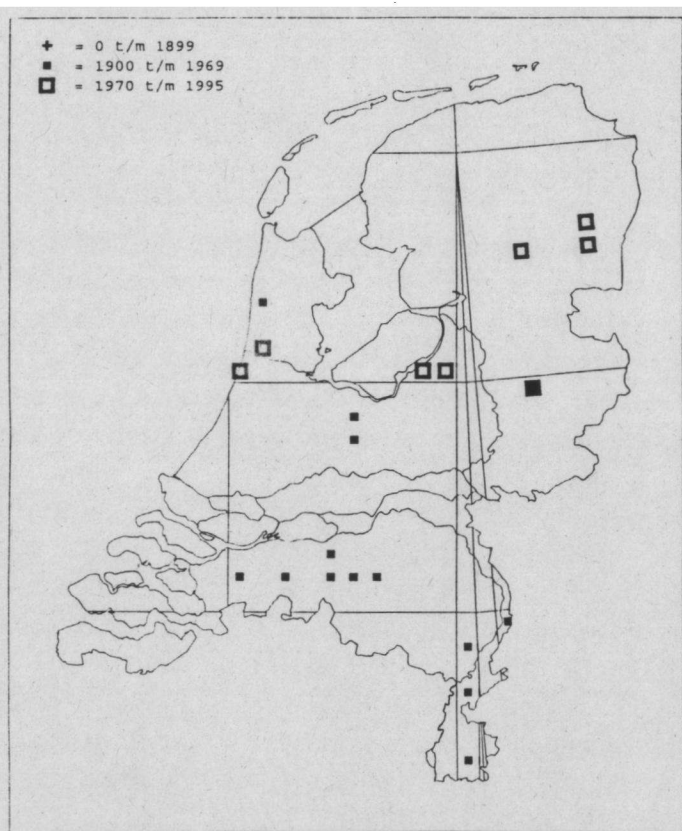

Fig. 1 Verspreidingskaart
(10 x 10 km-hokken; nov. 1995 EIS-NL)

Verder treedt als parasiet (bij een of beide soorten?) de zeldzame *Sapyga similis* op en een goudwesp *Chrysis hirsuta* die in ons land nog niet werd gevonden. Voor meer informatie

verwijs ik hier naar de atlas van Van der Zanden (1982) en naar Westrich (1989).

Gijs van der Zanden heeft onlangs 4 van de 5 vrouwtjes en 2 van de 4 mannetjes uit mijn collectie op naam gebracht. Twee vrouwtjes uit Hilvarenbeek en Best plus 1 vrouwtje uit de AWD determineerde hij als *O. uncinata* en 1 vrouwtje uit de AWD als *O. parietina*. Van de mannetjes heeft hij 1 mannetje uit Goirle gedetermineerd als *O. parietina* en 1 mannetje uit Tilburg als *O. uncinata*.

Mijns inziens behoren alle mannetjes tot *Osmia uncinata*. Bij de vrouwtjes twijfel ik nog en wil ik eerst meer materiaal zien voordat er een definitieve naam onder komt.

Er heerst dus enig verschil van mening over de determinaties van deze soorten. Ik heb me dan ook voorgenomen dit jaar het Nederlandse collectiemateriaal aan een onderzoekje te onderwerpen. Daarnaast zal ik in het veld extra op de dieren letten. Zoek ook jij eens in je omgeving langs naaldbossen met zonnige bermen of graslanden? Een goede trefkans heb je op groepen Hondsdraf in april of mei.

Je kan proberen de dieren op naam te brengen met de tabellen in Tkalcu (1983) of Scheuchel (1996) en/of ze aan mij toesturen ter determinatie of controle. Met de determinatietabel van Van der Zanden (1982) loop je vast als je kleine en afgevlogen exemplaren op naam wil brengen en niet over vergelijkingsmateriaal beschikt. Veel succes en graag zie ik je waarnemingen aan deze twee soorten tegemoet voor een samenvattend artikel in de Nieuwsbrief van november.